

Til: Styret for Naturhistorisk museum

Sakstype:	Diskusjonssak
Saksnr.:	D-SAK 1
Journalnr.:	2019/2483
Møtedato:	10.10.2019
Notatdato:	02.10.2019
Saksansvarlige:	Lindheim/Lønnve

Sakstittel: Strategiplan 2020-2030

Det vises til V-sak 4 på styremøtet i juni 2019. Endelig strategiplan for 2020-2030 skal vedtas på neste styremøte nå i desember og vedlagt følger foreløpig utkast til ny strategiplan med prioriterte tiltak som legges frem for styret for diskusjon, kommentarer og innspill.

Strategiplanen ble presentert for de tillitsvalgte i IDF-møte den 25.09.19 og deres kommentarer og innspill er hensyntatt og innarbeidet i vedlagte versjon.

Vedlegg: Strategiplan 2020-2030, revidert 26.09.19

Innhold

FORSTÅ NATURENS MANGFOLD!.....	2
Bakgrunn	2
Samfunnsoppdrag	2
NHMs strategiske rolle	2
Ambisjoner	2
Mål for 2030	3
1. Samlingene som grunnmur	3
2. Kunnskapsoppbygging og forskningsprofil.....	4
3. Formidling.....	5
4. Arbeids- og læringsmiljø.....	6
5. Samspill eksternt og internt	7

FORSTÅ NATURENS MANGFOLD!

Bakgrunn

Naturhistorisk museum (NHM) har en historie tilbake til 1814, og forvalter en omfattende kunnskapstradisjon innen naturfagene. For mange er utstillingene og Botanisk hage det første møte med Universitetet i Oslo. Botanisk hage har en vesentlig plass i bybildet og spiller en sentral rolle for byens befolkning. Museet har bred samfunnskontakt og har en viktig rolle i kommunikasjonen mellom UiO og samfunnet. Med «formidle» forstår vi det å videre bringe kunnskap eller erfaring til et publikum. Dette inkluderer formidling til publikum, skoleelever, forvaltningen og andre målgrupper gjennom ulike kanaler.

Museets virksomhet bygger på forskning innen naturmangfold i fortid, nåtid og framtid. Med naturmangfold mener Naturhistorisk museum både den organiske og uorganiske naturen, det geologiske og biologiske mangfoldet gjennom tid og rom. Samlingene i biologi og geologi og de levende plantesamlingene i Botanisk hage er grunnmuren for virksomheten.

Samfunnsoppdrag

Museets rolle i samfunnet har endret seg gjennom historien, men samlingene har alltid ligget til grunn for virksomheten. UiO har utarbeidet et reglement for museets virksomhet, og med utgangspunkt i dette forstår vi vår samfunnsrolle som:

Naturhistorisk museum skal utvikle kunnskap, utdanne studenter og formidle naturens mangfold. Museet skal utvikle, sikre og forvalte de vitenskapelige samlingene for nye generasjoner. Museets formidling om naturmangfoldet skal skape forståelse, undring, engasjement og være relevant. Sammenhengen mellom forskning, utdanning, samlinger og formidling skal ligge til grunn for museets virksomhet.

NHMs strategiske rolle

Museet er, og har alltid vært, internasjonalt rettet i sin forskning og samlingsvirksomhet. Samtidig har museet en nasjonal rolle knyttet til offentlig forvaltning gjennom å tilby samlingsdata, taksonomisk kunnskap og gjennom utdanning av studenter med nøkkelkompetanse innen naturmangfold, spesielt taksonomi og systematikk.

Museets fortrinn ligger i samlingene, som et arkiv over naturmangfoldet og en forskningsinfrastruktur. Samlingene representerer etterprøvbare data, og er et svært verdifullt referansemateriale for norsk naturforvaltning. Samlingene ligger til grunn for arbeidet med å identifisere arter. Samlingene gir oss muligheten til å forstå hvordan mangfoldet påvirkes og utvikler seg, og gjør samfunnet i stand til å bevare mangfoldet i naturen for fremtiden, slik det er beskrevet i FNs bærekraftsmål.

Ambisjoner

NHM skal bidra til felles måloppnåelse for UiO, og til en strategisk utvikling av universitetsmuseene for å møte fremtidens utfordringer. Kvalitet i alle ledd skal kjennetegne virksomheten.

Museet skal være den viktigste formidler av naturmangfold i Norge. Vi skal sette agendaen for spørsmål knyttet til naturmangfold og være en arena for debatt om klimaendringer, tap av naturmangfold og evolusjon. Det er viktig at allmennheten forstår de utfordringer naturmangfoldet

Strategiplan NHM-2030, versjon pr 26.09.19

står overfor. I denne sammenheng har museet en særlig rolle som formidler av forskningsbasert kunnskap. NHM skal være en attraktiv samarbeidspartner, ha høy attraksjonsverdi og være relevant for publikum.

Museet skal ha et nasjonalt lederskap i utviklingen av naturhistoriske samlinger og forskningen ved NHM skal holde en slik kvalitet at den kvalifiserer for et senter for fremragende forskning.

Alle ansatte skal bidra med sin kompetanse og erfaring slik at vi sammen kan sørge for å være relevante og lykkes i vårt samfunnsoppdrag. NHM skal være et godt sted å være, både som ansatt og student. Museet skal ha formålstjenlige lokaler som støtter opp under de strategiske målene.

Mål for 2030

Strategiplanen er delt inn i 5 hovedområder med mål og overordnede tiltak.

1. Samlingene som grunnmur

Sikring, bevaring og utvikling av de vitenskapelige samlingene er avgjørende for fremtidig forskning, utdanning og formidling. Å kunne ha samlingene som grunnmur innebærer at:

Mål

Alle samlingene skal være tilfredsstillende sikret

Tiltak

- Utarbeide Sikringsplan i tråd med Kulturrådets rettledning
- Utarbeide/revidere Restverdiredningsplan (RvR) for gjenstander, og anskaffe akuttutstyr som kan beskytte gjenstander mot vann og røykskader
- Utarbeide en plan for tilfredsstillende magasinarealer
- Utarbeide plan for å sikre de levende samlingene

Alle objekter skal være tilfredsstillende konservert og kuratert

Tiltak

- Utarbeide Bevaringsplan med tiltak som stopper eller reduserer forfall (forebyggende tiltak og aktive tiltak)
- Utarbeide og implementere felles standarder for samlingsforvaltningen (Felles kvalitetssystem)
- Utarbeide en plan for tilfredsstillende magasinarealer

Samlingene skal være digitalisert og digitalt tilgjengelige for forskning og allmennheten

Tiltak

- Utvikle digitaliseringsstrategi
 - Mål, prioriteringer, omfang, tidsplan og milepæler
- Tilgjengeliggjøre digitale samlingsdata
 - Tilrettelegge som internasjonal forskningsinfrastruktur

- Bred digital representasjon av alle de fysiske objektene, med globale unike identifikasjon og maskinlesbar representasjon
- Koble metadata til objektene

Samlingene skal bli videreutviklet i henhold til en klar samlingsstrategi og utvikles i samsvar med museets faglige programmer

Tiltak

- Utvikle ny samlingsstrategi, som skal inneholde:
 - Prioriteringer av utvalgte samlinger
 - Oversikt over hvilke samlinger som skal videreutvikles
 - Definisjoner av roller og ansvar for samlingsforvaltningen
 - Retningslinjer som sørger for et samsvar mellom innsamlinger og kurateringskapasitet
 - Regler og rutiner for inntak av forskningsmaterieill i samlingene
 - En innsamlingspolitikk

Biologiske samlinger skal kunne brukes til DNA-strekkoding og genomsekvensering av verdens biodiversitet

Levende samlinger som kan benyttes til bevaringsarbeid skal prioriteres

Forskning, utstillinger og undervisning som benytter eller tilfører objekter til samlingene er prioritert

2. Kunnskapsoppbygging og forskningsprofil

NHM skal utforske det ukjente naturmangfoldet og gi ny kunnskap om de prosessene som former det. Forskningen skal flytte grenser for vår kunnskap om naturmangfoldet. En tydelig faglig profil innebærer at:

Mål

Forskningen skal være konsentrert i faglige programmer hvor utdanning og samlingsutvikling er godt integrert

Tiltak

- Utarbeide faglige programmer og NHMs forskningsprofil
- Forskningen knyttes til samlingsvirksomheten
- NHMs forskning skal primært organiseres i dynamiske forskningsgrupper

NHM skal prioritere eksternt finansierte forskningsprosjekter som styrker museets forskningsprofil

Tiltak

- Forskerstøtten styrkes for å øke antall eksterntfinansierte forskningsprosjekter
- Innføre en modell for fordeling av eksterne inntekter for å gi forutsigbarhet og insentiver

NHM skal bidra til forvaltningen med sin naturvitenskapelige kompetanse

Tiltak

- Stimulere og legge til rette for deltakelse på forvaltningsarenaer, nasjonalt og internasjonalt
- Utdanne kandidater som er relevante for stillinger i forvaltningen

NHM skal være aktiv i UiOs strategiske satsninger

Tiltak

- NHM skal bidra til aktuelle konvergenstmiljøer

PhD og Post-doc ved NHM skal være godt kvalifiserte til faste vitenskapelige stillinger både ved naturhistoriske museer og i andre institusjoner som arbeider innen naturmangfold

Tiltak

- Alle med pliktarbeid gis museal kompetanse gjennom en prosentvis andel av pliktarbeidet
- Det skal utarbeides en oppfølgingsplan og en individuell karriereplan for ansatte i rekrutteringsstillinger

NHM skal bidra aktivt til UiOs undervisning innen naturmangfold, taksonomi og systematikk, på alle utdanningsnivåer

Tiltak

- Bidra til organisme- og naturmangfoldbasert undervisning på bachelornivå
- Utvikle en egen studieretning på masternivå innen biodiversitet og systematikk, og delta i «Nordic Master's Programme in Biodiversity and Systematics»
- Videreutvikle Forskerskolen i Biosystematikk

3. Formidling

NHM skal gjennom sin formidling bidra aktivt til at samlings- og forskningsbasert kunnskap blir tilgjengelig for samfunnet. Formidlingen skal gi kunnskap om evolusjon og naturmangfold. De store klimautfordringene verden står overfor, og behovet for bærekraftig naturforvaltning aktualiserer dette ytterligere. For museets formidling innebærer det at:

Mål:

Basisutstillingene skal dekke museets bredde innen naturfagene

Tiltak

- Utvikle plan for nye utstillinger og vedlikehold av eksisterende utstillinger

Etablere NHM som en sentral forskningsbasert formidlingsaktør om klima- og miljøforandringer med utgangspunkt i Klimahuset

Tiltak

- Samarbeide med forskere fra relevante UiO-miljøer til utstillinger og formidling
- Utvikle et program i samarbeid med relevante aktører

Utstillingene og øvrig tilbud til publikum, skal ha høy attraksjonsverdi og relevans

Tiltak

- Gjennomføre jevnlig publikumsundersøkelser
- Erfarings- og kunnskapsdeling med KHM og andre aktuelle samarbeidspartnere

- Fjerne flaskehalsar og tilrettelegge for gode publikumsopplevelser
- Utvide NHMs informasjon på engelsk
- Utarbeide en faseinndelt formidlingsplan for hva vi skal formidle, hva som er grunntanken bak formidlingen, målgrupper, på hvilke arenaer formidlingen skal skje (utstillinger, digitalt osv) samt prinsippavklaring for roller og ansvar

Skoleklasser er en prioritert målgruppe

Tiltak

- Utvikle plan for undervisning av skoleklasser
- Oppdatere undervisningsoppleggene i henhold til gjeldende læreplaner

Sammenhengen mellom museets forskning og samlinger skal være tydelig i formidlingen

Tiltak

- Utvikle objektbaserte utstillinger
- Museets ansatte skal bidra til museets formidling innen sine fagfelt

4. Arbeids- og læringsmiljø

Et trygt, godt og utviklende arbeidsmiljø er en forutsetning for at hver og en skal kunne yte sitt beste. Å ha personalet i sentrum innebærer at:

Mål:

Arbeidsmiljøet skal være inkluderende og legger til rette for at alle verdsettes

NHM skal være kjent for et godt læringsmiljø

Effektive og profesjonelle rekrutteringsprosesser skal sikre oss de beste kandidatene basert på langsiktige utviklings- og bemanningsplaner

Tiltak

- Utarbeide funksjons- og bemanningsplan som gir en forutsigbar rekrutteringspolitikk

Ledelsen ved NHM skal være profesjonell, tydelig, støttende og inkluderende

Tiltak

- Implementere tiltak for å gi bedre informasjonsflyt og transparens

Det skal være et godt samarbeid mellom ledelse, fagforeninger og vernelinje

Kompetanseutvikling og livslang læring skal være en integrert del av personaloppfølgingen

Det skal være en arbeidskultur som er preget av lagfølelse, et «sterkere vi»

Tiltak

- Utvikle tiltak som samler museets ansatte rundt en forståelse av et sterkere vi

Arbeidsmiljøet skal være systematisk kartlagt og løpende bli fulgt opp

NHM skal arbeide for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold

Tiltak

- Utvikle tiltaksplan for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold innen 2020

NHM skal arbeide for å redusere midlertidighet i alle stillingskategorier

5. Samspill eksternt og internt

Museet er en del av breddeuniversitetet UiO og NHMs forskning, utdanning og formidling skal skje i samspill med UiO. Museet har et samspill med UiO, offentlig forvaltning og publikum, samt frivillige organisasjoner og det private næringsliv. Organisering og samspill internt skal sørge for at NHM forvalter sine samlede ressurser effektivt og bærekraftig. Dette vil innebære at:

Mål:

Museet skal være en relevant samfunnsaktør med høy faglig integritet

Tiltak

- Bidra til en nasjonal museumslov for å sikre en tydelig universitetsmuseumspolicy, og skape et godt strategiske grunnlag for en langsiktig og forutsigbar virksomhetsplanlegging

NHM skal samarbeide med andre naturhistoriske museer og botaniske hager, nasjonalt og internasjonalt

Tiltak

- Etablere formelt samarbeid med andre aktører i universitets- og høyskolesektoren om forskning, formidling og samlingsforvaltning

NHM skal samarbeide med forvaltningen, og levere kunnskap og relevante tjenester

NHM skal ha et samarbeid med næringslivet og sponsorer innenfor våre prioriterte områder i henhold til reglement og etiske retningslinjer

NHM skal ha tett samarbeid med frivillige organisasjoner og aktive venneforeninger, som kompletterer våre aktiviteter og målsetninger innen prioriterte fagfelt

Tiltak

- Museet har jevnlig møter med venneforeningene for avklaring av roller, ansvar og samarbeid og tilrettelegging av aktiviteter

NHM skal være en viktig samarbeidspartner for Oslo kommune

NHM skal støtte opp under UiOs strategiske tverrfaglige satsninger

NHM skal ha tett samarbeid med andre enheter ved UiO om formidling innenfor våre fagområder

Tiltak

- Etablere samarbeidsforum om formidling med forskere og formidlere ved Matnat
- Tverrfaglige fora for samarbeidsinformasjonsdeling og ide utveksling

NHM skal være aktiv i internasjonale nettverk og organer for Naturhistoriske museer

Tiltak

- Museet søker medlemskap i ECSITE, som er det europeiske nettverket for vitensentre og naturhistoriske museer og som jobber for å spre interesse for vitenskap. og for dialog mellom vitenskap og samfunn